

Verslag van de vergadering van het algemeen bestuur van GR Ferm Werk d.d. 9 oktober 2017

Aan- en afwezigen

Naam	Functie	Deelnemer	Aan- of afwezig
Namens het algemeen bestuur GR Ferm Werk			
Mevr. Y. Koster-Dreese	voorzitter	Woerden	Aanwezig
Dhr. S. van Hameren	lid	Woerden	Aanwezig
Dhr. M. Kromwijk	lid	Bodegraven-Reeuwijk	Aanwezig
Dhr. R. Smits	lid	Bodegraven-Reeuwijk	Aanwezig
Dhr. J. Vlaar	lid / plv. voorzitter	Montfoort	Afwezig
Dhr. P.C. de Jonge	lid	Montfoort	Aanwezig
Dhr. J.I.M. Duindam	lid	Oudewater	Aanwezig
Namens de directie Ferm Werk			
Bernhard Drost	algemeen directeur/ secretaris AB	n.v.t	Aanwezig
Ronald van Drogenbroek	manager Commercie&Bedrijfsvoering	n.v.t.	Aanwezig
Mevr. E. Mastenbroek	beleidsadviseur /bestuurssecretaris	n.v.t	Aanwezig
Namens de raad van commissarissen Ferm Werk NV / raad van advies GR Ferm Werk			
Rinus Tersteeg	adviseur	n.v.t	Aanwezig
Hélène Oppatja	adviseur	n.v.t	Afwezig
Ad Schiebroek	adviseur	n.v.t	Afwezig
Ino Derks	adviseur	n.v.t	Aanwezig
Toehoorders			
Douwe Jan Elzinga	Uitgenodigde deskundige	Stibabo	Aanwezig
John Bijl	Uitgenodigde deskundige	Pericles instituut	Aanwezig

1. Opening en agenda

De voorzitter opent de vergadering. Dit is een vervolg van de vergadering van 21 september 2017, voor behandeling van het voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Waar in de vorige vergadering verkennend gesproken is over de inhoud van de wijzigingen, wordt in deze vergadering gevraagd om besluiten te nemen ten aanzien van de vorm van de GR en daarmee samenhangend het overdragen van de verordenende bevoegdheid van raden aan Ferm Werk, het benoemen van raadsleden in het algemeen bestuur, en het stemrecht in het algemeen bestuur. Ook wordt er aan het algemeen bestuur gevraagd een beslissing te nemen ten aanzien van het in stand houden van de NV naast de gemeenschappelijke regeling en het in stand houden van de raad van commissarissen bij de NV. Voor deze vergadering zijn twee externe deskundigen uitgenodigd, Douwe Jan Elzinga van Stibabo en John Bijl van het Periclesinstituut.

2. Governance en GR Ferm Werk

Vorm van de gemeenschappelijke regeling

Het DB heeft eerder het standpunt ingenomen dat de verordenende bevoegdheden bij Ferm Werk zouden moeten blijven. Martien Kromwijk heeft na de vorige vergadering bedenkingen hierover en geeft aan hierover opnieuw te willen spreken. Hij vraagt zich af of het wel zo verstandig is om de verordenende bevoegdheid over te dragen aan Ferm Werk. Martien Kromwijk geeft aan dat niet uit te sluiten is dat de verscheidenheid van wensen in de uitvoering in het sociaal domein zullen toenemen in de komende tijd. Dan zou het goed kunnen passen om de verordenende bevoegdheid bij gemeenten te hebben.

Aan alle AB leden wordt een reactie gevraagd;

Bob Duijndam verwoordt namens hemzelf en Jan Vlaar dat na het vorige overleg het gevoel goed was.

Stefan van Hameren vraagt zich af wat de consequenties zijn als de verordenende bevoegdheid bij de raden ligt, wat zijn de consequenties daarvan voor Ferm Werk als de verordening per gemeente wordt vastgesteld? De verordeningen moeten verwoorden wat eerder in de raden besproken is, met andere woorden voor de inbreng van de gemeenteraden in het beleid is het niet nodig om de verordenende bevoegdheid bij de raden neer te leggen. Yolan Koster voegt hieraan toe dat de verordening dan wel de ruimte moet laten om af te kunnen wijken.

Paul de Jonge denkt dat de gemeente Montfoort te klein is en de gemeente te weinig expertise, tijd en capaciteit heeft om de verordeningen terug te halen naar de gemeente. Bob Duijndam geeft aan dat ook Oudewater hiervoor te klein is. Vaststelling door de raad kan bovendien amendementen opleveren, hetgeen kan leiden tot allerlei aanpassingen in de verordeningen per gemeente waardoor een meer geüniformeerde uitvoering verder weg komt te liggen..

Yolan Koster verduidelijkt dat de productie van verordeningen bij Ferm Werk kan blijven. Vervolgens worden de verordeningen in de raad vastgesteld, in plaats van de huidige procedure waarbij vaststelling door het algemeen bestuur plaats vindt nadat de gemeenteraden hun zienswijze hebben uitgebracht.

Robert Smits geeft aan dat het de raad ontbreekt aan kennis om een goed besluit te nemen. In de huidige situatie wordt een door Ferm Werk voorbereid besluit en door college voorbereide zienswijze aan de raad voorgelegd. Om daadwerkelijk de verordeningen te kunnen vaststellen zou de raad inhoudelijk beter toegerust moeten worden.

Rinus Tersteeg wijst er op dat meer differentiatie mogelijk meer geld kost omdat de uitvoeringskosten mogelijk stijgen als er voor elke gemeente afzonderlijke verordeningen worden vastgesteld. Bernhard Drost voegt hieraan toe dat differentiatie niet per definitie kostenverhogend werkt, maar naarmate de variëteit toeneemt is de kans op kostenverhogende effecten groter.

Douwe Jan Elzinga verduidelijkt dat het mogelijk is om een algemeen bestuur zonder raadsleden te hebben (college GR) maar hij adviseert om de raadsleden in het algemeen bestuur te handhaven.

De echte discussie gaat volgens hem niet over het al dan niet overdragen van de verordenende bevoegdheid maar om de toekomstige relatie met de raden. Hoe kunnen de raadsleden in het AB anders gepositioneerd worden? Zij zijn ook ambassadeurs die naar de raad de belangen van Ferm Werk vertegenwoordigen.

Yolan Koster benoemt het ongemak dat raadsleden in deze constructie ervaren en het feit dat 1 gemeente geen raadslid heeft afgevaardigd. Douwe Jan Elzinga antwoordt dat juist daarom er wel iets moet veranderen in de rol van de raadsleden.

Bob Duijndam deelt mee dat hij na het vorige overleg binnen zijn college heeft meegedeeld dat hij wil dat de raad van Oudewater een raadslid afvaardigt in het algemeen bestuur, desnoods aangewezen door het college.

John Bijl voegt hieraan nog toe dat de verantwoordelijkheid van de gemeenteraden te allen tijde blijft bestaan, ongeacht de invulling van de GR, met of zonder verordenende bevoegdheid.

Een raads GR is een eenvoudiger vorm voor de governance dan een college GR of een gemengde GR.

De onvrede bij gemeenteraden (vooral Woerden) zit volgens Bernhard Drost in het gevoel te weinig grip te hebben, te weinig inbreng. Het moment voor inbreng van raden is de begroting en het proces daar naar toe. Het is daarvoor niet nodig dat de raad de verordenende bevoegdheid heeft. Bovendien is differentiatie per gemeente ook mogelijk als de verordenende bevoegdheid is overgedragen aan Ferm Werk. De afgelopen periode is al gebleken dat ook met gelijklopende verordeningen er steeds meer differentiatie wordt aangebracht.

Van belang is ook rekening te houden met de gevolgen die de keuze voor mandatering of delegatie heeft voor het mogen raadplegen van SUWInet. Hiervoor is het noodzakelijk dat delegatie uitdrukkelijk in de GR is opgenomen.

Yolan Koster beaamt dat de onvrede bij de Woerdense raad te maken heeft met de mogelijkheden om invloed uit te oefenen en om de mate van inzicht om vast te kunnen stellen of het gaat zoals de raad heeft vastgesteld.

Douwe Jan Elzinga legt uit dat veel verbonden partijen in den lande hiermee te maken hebben. Raadsleden moeten weten wat hun positie is en hoe zij hun invloed kunnen aanwenden.

Martien Kromwijk spreekt zijn twijfel uit over het overdragen van de verordenende bevoegdheid vanwege de steeds grotere diversiteit tussen gemeenten en dat staat voor hem los van de vorm van de GR. Yolana Koster vraagt zich af of de mogelijkheid om invloed uit te oefenen via de kadernota onvoldoende geboden wordt. Bernhard Drost voegt toe dat er bij het opstellen van verordeningen maar ook in het proces daaraan voorafgaand natuurlijk rekening gehouden wordt met wat de afzonderlijke gemeenten willen.

Martien Kromwijk geeft vervolgens aan dat wat hem betreft het verschil tussen verordening vaststellen of bevestigende zienswijze niet zo groot is, maar dat hij het passender vindt als de verordeningen door de gemeenteraad worden vastgesteld. De lokale gemeenteraad moet bepalen hoe de Participatiewet lokaal wordt ingevuld.

Stefan van Hameren vindt het belangrijk dat de raad haar invloed aan de voorkant kan aanwenden bij kaderbrief en begroting. Raadsleden kunnen jaarlijks een opdracht aan FW formuleren wat dan in de begroting verwerkt wordt.

De keuze voor een GR betekent volgens Yolana Koster dat je ook iets van je vrijheid inlevert. Binnen die GR moet je de daadwerkelijke invloed van de raad regelen.

Bernhard Drost voegt hieraan toe dat we moeten zoeken naar een vorm van samenwerking waarbij de waarde van de samenwerking toeneemt naarmate je binnen het samenwerkingsverband je eigen plannen kunt realiseren. Deze weg is de afgelopen periode al ingeslagen. Het is daarvoor niet nodig om de verordenende bevoegdheid bij de raden neer te leggen.

Yolana Koster stelt dat de discussie over de kadernota dan tijdig gevoerd moet worden binnen de vier gemeenten om de bandbreedte van de differentiatie vast te stellen en de lokale wensen in te kunnen brengen.

Paul de Jonge concludeert dat je als raad dan ook al met andere gemeenten moet sparren in de voorfase. Dat vergt een andere werkwijze dan tot nu toe gebruikelijk is.

Martien Kromwijk zegt dat het voor hem duidelijk is welke keuze de overige aanwezigen willen maken en legt zich daar bij neer waarbij de voorwaarde dat differentiatie tussen de gemeenten mogelijk blijft van cruciaal belang blijft. Het algemeen bestuur besluit vervolgens om zijn standpunt t.a.v. de raads-GR te handhaven.

Het algemeen bestuur kiest als standpunt om de huidige governance van een raads-GR voort te zetten.

In het proces naar de begroting toe (via de kaderbrief) moeten de zienswijzen van de raden duidelijk worden waardoor ze meegenomen worden in de begroting.

Is het noodzakelijk om een NV en GR naast elkaar te handhaven?

Bob Duijndam geeft aan dat er wellicht een andere keuze gemaakt zou worden als we nu blanco zouden kunnen beginnen. Voor nu gaat zijn voorkeur er naar uit om de situatie te handhaven zoals die is. Stefan van Hameren voegt hieraan toe dat de kosten van het wijzigen van deze situatie te hoog zijn en beter ten goede kunnen komen aan de participatie van inwoners. De overige leden van het algemeen bestuur sluiten zich hierbij aan.

Het algemeen bestuur kiest als standpunt om de NV en de GR naast elkaar te handhaven.

Raad van Commissarissen

Bernhard Drost vraagt het AB om ook een besluit te nemen ten aanzien van de instandhouding van de raad van commissarissen. Omdat er geen sprake is van een structuur NV is een RvC niet verplicht.

John Bijl licht toe dat het de verantwoordelijkheid is van het algemeen bestuur er op toe te zien dat de goede dingen gebeuren, terwijl de RvC er op toeziet dat de dingen goed gebeuren.

Douwe Jan Elzinga adviseert om de RvC niet af te schaffen. Hij acht het van groot belang te profiteren van de wettelijk positie van de RvC. Dan kun je daarnaast afspreken dat de RvC het dagelijks en algemeen bestuur adviseert.

Ino Derks deelt mee dat de RvC er nog niet uit is wat de adviesrol inhoudt. De rol van de RvC ligt (wettelijk) vast maar voor de raad van advies moet je daar goede afspraken over maken. Welke bevoegdheden heeft een raad van advies en wat is de status van een advies aan DB en AB? Als een advies te vrijblijvend is, dan voegt het weinig toe.

Daarnaast is de RvC van mening dat een RvC meer geïdentificeerd wordt met een bedrijf, waardoor er door het bedrijfsleven anders tegenaan gekeken wordt. Als er alleen wethouders aan het roer staan dan wordt het veel politieker. Yolán Koster stelt dat de wethouders zich daarin niet herkennen; Ferm Werk is een gemeentelijk construct met een zakelijke inslag.

Martien Kromwijk hecht aan de rol van de gemeenteraden en de rol van het politieke bestuur en spreekt zijn voorkeur uit voor een derde mogelijkheid: het opheffen van de RvC en het instellen van een auditcommissie die het bestuur adviseert. Daarmee houdt je de expertise van de commissarissen in huis, maar wordt de structuur van de governance eenvoudiger.

Bob Duijndam waardeert de afstand van RvC-leden tot de politiek. Hij is voorstander van het handhaven van de RvC omdat deze ook fungeert als sparringpartner voor de directie. Er moet wel een duidelijke taakomschrijving komen voor de raad van advies.

Yolán Koster ziet een voordeel in het in stand houden van de RvC als niet-politieke tegenhanger in de bedrijfsvoering van Ferm Werk.

Stefan van Hameren waardeert de onafhankelijke, niet politieke rol van de RvC en denkt ook dat het praktisch is om de RvC in stand te houden als er naast de GR een NV is. Hij geeft aan dat contact tussen de gemeenteraad en de RvC ook van belang is.

Paul de Jonge en Robert Smits sluiten zich hierbij aan, met toevoeging dat het van belang is om de rol van de raad van advies en de raad van commissarissen te verduidelijken en inzichtelijk te maken hoe deze twee zich tot elkaar en tot de gemeenteraden verhouden.

Yolán Koster stelt voor een besluit over het al dan niet handhaven van de Raad van Commissarissen te parkeren. Daarbij merkt Bernhard Drost op dat het mogelijk is om dit stukje uit de tekst van de GR te halen en de rest van de wijzigingen toch aan de gemeenteraden aan te bieden zodat de gemeenschappelijke regeling per 1-1-2018 kan worden vastgesteld. Vervolgens besluit het algemeen bestuur om toch tot stemming over te gaan.

Het algemeen bestuur kiest als standpunt om de Raad van Commissarissen in stand te houden. Afsproken wordt dat Yolán Koster, Bernhard Drost en Rinus Tersteeg een voorstel zullen doen voor het optimaliseren van de relaties tussen de betrokken partijen en het verduidelijken van de rollen van RvC en RvA.

Overige punten

Bernhard Drost vraagt het algemeen bestuur om een aantal punten uit de nieuwe GR aan de hand van de was-woordt lijst te bespreken. De eerste daarvan is de stemverhouding in het AB.

In de huidige situatie heeft elke deelnemende gemeente in het AB 1 stem (wethouder en raadslid in AB hebben samen 1 stem). Bernhard Drost licht het voorstel toe waarin de raadsleden in het algemeen bestuur een eigen stem krijgen, met als doel de rol van de raadsleden te verstevigen. Yolán Koster geeft aan dat het wel van belang is de balans tussen de stemverhoudingen in stand te houden.

John Bijl verduidelijkt dat het raadslid de mening van de gemeenteraad moet vertegenwoordigen en de wethouder de mening van het college. Bij een gedeelde stem zouden raadslid en wethouder tot overeenstemming moeten komen over hun stem.

Bernhard Drost acht het van belang om het voorliggende pakket van veranderingen in een keer aan te bieden aan de gemeenteraden. De discussie is echter nog niet beslecht. Besloten wordt daarom op dit punt de GR niet te wijzigen. Een nieuw voorstel zal worden aangeboden aan de nieuwe gemeenteraden na de verkiezingen.

Stefan van Hameren voegt toe dat expliciet gemaakt moet worden dat de nieuwe raad in de gelegenheid gesteld wordt om hierover te besluiten.

Het algemeen bestuur kiest als standpunt om de GR op het gebied van stemverhoudingen niet te wijzigen en na de gemeenteraadsverkiezingen deze keuze expliciet over te laten aan de nieuwe gemeenteraden.

Het volgende bespreekpunt uit de was-woordt-lijst is de verrekening van batig en nadelig saldo (artikel 26). Bernhard Drost licht toe dat de wijziging inhoudt dat het principe gehanteerd wordt dat een saldo verrekend wordt met de gemeenten tenzij het algemeen bestuur besluit dat niet te doen.

Het algemeen bestuur besluit in te stemmen met de gewijzigde gemeenschappelijke regeling met inachtneming van de in het voorgaande afgesproken aanpassingen in het voorstel.

Stefan van Hameren vraagt nog naar de kaderbrief en constateert dat deze niet meer in de huidige versie van de GR is opgenomen. Bernhard Drost antwoordt dat de cyclus van vroegtijdig de raad betrekken er in zit maar zonder het woord kaderbrief te gebruiken. Praktisch gezien krijgt de raad ieder jaar de mogelijkheid om de kaders te stellen.

Douwe Jan Elzinga noemt de wettelijke verplichting (Wgr) om de algemene beleidsmatige en financiële kaders (ook wel kaderbrief) aan de raden voor te leggen. Deze term zal in de gemeenschappelijke regeling worden opgenomen. Yolan Koster benadrukt dat alle gemeenten tijdig op die kaderbrief moeten reageren.

Naschrift: in de voorgestelde GR-tekst worden de algemene beleidsmatige en financiële kaders en de ontwerpbegroting om reden van efficiency en planning samengevoegd. Wel wordt rekening gehouden met een voorafgaande fase waarin de kaders in dialoog met de gemeenten worden geformuleerd. De wijze waarop dit gebeurt kan per gemeente verschillen.

Yolan Koster bedankt iedereen voor een constructieve bijdrage en de deskundigen voor hun inbreng.

Ondertekening

Woerden, 19 oktober 2017

E. Mastenbroek
verslaglegging

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Ferm Werk gehouden op 2 februari 2018.

Y. Koster-Dreese
voorzitter algemeen bestuur Ferm Werk

B.F. Drost
secretaris algemeen bestuur Ferm Werk